

РЕШЕНИЕ

№ 2234

гр. София, 04.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 20 състав, в публично заседание на 16.03.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Светлана Димитрова

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **10541** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по предявен иск от Н. К. Р., ЕГН: [ЕГН], [населено място], ул. „Н. К.-Ч.“ № 30, със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.1, кантора № 6, чрез представител по пълномощие адв. М. Р., срещу Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице, рег. № У.-228 зз-1342/22.08.2019 г., издадена от П. А. А., на длъжност „младши инспектор – полицаи в ООР сектор „Охранителна полиция“ при 04-то РУ-СДВР, и незаконосъобразни действия на ответника, изразяващи се в грубо и унижително отношение по време на задържането и за срока на последното, в размер на 1 000 лв, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата от 1 000 лв. от датата на настъпване на вредите до окончателното изплащане на задължението. В исковата молба се твърди, че на 21.08.2019 г. ищцата е била на гости на свой близък в дома му в [населено място],[жк]и след като си тръгнала и влязла в личния си автомобил, паркиран пред блока, върху нея връхлетели двама униформени служители, които без да се легитимират започнали да й крещят да даде ключовете от лекия автомобил, след което ищцата е била отведена в 04-то РУ на МВР-СДВР. Там била подложена на унижително отношение и подмятания от полицейските служители. За времето на задържането ищцата се страхувала за здравето си, изживяла силна паника.

По време на задържането за ищцата била попълнена „профилактична карта за лице от криминалния контингент“. По време на задържането не ѝ е била дадена възможност да уведоми когото и да е, нито ѝ е дадена храна и вода. След като е била освободена не ѝ е бил даден никакъв документ. Издадена била заповед за задържане на лице рег. № УРИ-228 зз- 1342/22.08.2019 г., която след обжалване от ищцата е отменена с влязло в сила Решение на СРС-17-ти състав, постановено по н.а.х.д. № 14423/2019 г. В исковата молба се сочи, че следствие на незаконното задържане ищцата е изживяла душевни страдания – унижение, страх, паника, ужас и несигурност за собственото психическо състояние и бъдеще. Твърди се, че в рамките на няколко месеца след задържането ищцата се страхувала да излиза от дома си в тъмните часове на деня дори при наличието на належащи социални или професионални ангажименти. В о.с.з. искът се поддържа от адв. Р.. Претендира присъждането на разноски в производството.

От ответника чрез процесуален представител юрк. Б. П. е постъпил в законоустановения срок писмен отговор, в който се заявява становище за неоснователност и недоказаност на предявения иск. Поддържа се, че ищцата не е била подлагана на грубо и унижително отношение и не е била съставена „профилактична карта за лице от криминалния контингент“. Не са настъпили твърдените от ищцата неимуществени вреди, липсват каквито и да е доказателства в тази насока. Липсва причинно-следствена връзка между претендираните вреди и отменената заповед за задържане. Ответникът оспорва и предявения размер на исканото обезщетение като необосновано завишен. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар и претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за недоказаност на иска.

Съдът, като взе предвид представените по делото доказателства, и наведените от страните твърдения и доводи, приема от фактическа страна следното:

На 21.08.2019 г. ищцата е била на гости в дома на свой приятел в [населено място] к.в. Г. Д. и към 4 часа сутринта си е тръгнала. След като се качила в личния си лек автомобил марка „М.“ към нея се приближили двама униформени полицаи, които не се легитимирали и тя силно се изплашила. Единият полицай седнал до нея и отишли в 04-то РУ на МВР-СДВР. Там са я разпитвали на кого е лекия автомобил, дори ѝ вменили че е главатар на някаква престъпна група. Ищцата се обадила на майка си, като я уведомила, че е задържана в районното управление. Разкарвали я от стая в стая, казали и че за назидание ще остане последна от останалите задържани.

Издадената и заповед за задържане на лице рег. № УРИ-228 зз- 1342/22.08.2019 г. е отменена с влязло в сила на 28.12.2019 г. решение на СРС-17-ти състав, постановено по н.а.х.д. № 14423/2019 г.

Следствие на задържането ищцата станала изнервена, не е могла да спи. Пиела е валериан, минала на диоксид, оплаквала се от безсъние и кошмари. Била подтисната емоционално. Когато видела полицейска кола се притеснявала.

По делото е разпитана свид. Й. Р., майка на ищцата, която заявява, че с дъщеря си живеят заедно в една къща и има постоянен поглед върху нейното състояние. Разказвала и, че в районното управление ѝ вмениявали, че е част от престъпна група. Казвали ѝ „Добре, че времената са други, защото не се знае какво може да ти се случи“. След инцидента със задържането ищцата била изнервена. Загубила съня си, пиела лекарства, имала кошмари. Емоционално била „на нула“. Испитвала страх при вида на полицейска кола. Съдът кредитира показанията на свидетелката, тъй като са

правдоподобни и непротиворечиви.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът намира следното:

Съгласно чл.1, ал. 1 ЗОДОВ правото на обезщетение възниква, когато са претърпени вреди от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на органи или длъжностни лица на държавата или общината при или по повод изпълнение на административна дейност. Деликтната отговорност по ЗОДОВ се отличава от общата деликтна отговорност досежно деликвента, както и досежно спецификата на причинната връзка – вредите трябва да са причинени при или по повод упражняването на административна дейност. Относно вината, противоправността и вредите не е налице отклонение от общия състав на деликтната отговорност. В конкретния случай се касае за вреди, причинени в следствие на административна дейност, изпълнявана от държавен орган. Основателността на иска предполага предварителното установяване на точно определени от законодателя кумулативно налични предпоставки: незаконосъобразен административен акт или незаконосъобразно действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице на държавата или общината; този акт да е отменен по съответен ред; да е настъпила вреда от такъв административен акт, действие или бездействие; да е налице пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие и настъпилата вреда. Доказано е по делото, че спрямо ищцата е издаден административен акт, по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, поради което попада в хипотезата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ., по прилагане на принудителна административна мярка – задържане в 04-то РУ - СДВР и че този акт е отменен с влязло в сила съдебно решение. Поддържаните в исковата молба незаконосъобразни действия, свързани с отвеждане на ищцата в районното полицейско управление, извършване на обиск и изземване на лични вещи, снемане на показания и срока на задържането, представляват действия, които са пряко свързани с изпълнение на заповед рег. № УРИ-228 зз- 1342/22.08.2019 г., поради което не съставляват различни от административния акт правопораждащи имуществената отговорност на ответника юридически факти. Съдът намира, че твърденията на ищцата, че по време на задържането и в районното управление на МВР, е била подлагана на грубо и унижително отношение, както и че за нея е била съставена „профилактична карта за лице от криминалния контингент“, останаха недоказани.

Следователно налице е първата от изискуемите от закона предпоставки.

Ищцата твърди, че в следствие на незаконното ѝ задържане е претърпяла неимуществени вреди – изживени душевни страдания от задържането – страх, ужас, несигурност за собственото физическо и психическо бъдеще и благосъстояние, следствие преживяния стрес силно изнервяне, липса на сън, страх от полицейските органи. Неимуществените вреди обхващат както нарушаването на блага, които са предмет на субективни права /право на чест, на име и пр./, така и нарушаването на блага, които не са предмет на права. Самият факт на задържане и фактическото лишаване на лицето от правото на свободно придвижване, предполага настъпването на емоционален стрес, както от незнанието за причината за задържане, така и от поставянето му в изолирана среда. От показанията на разпитания свидетел се установява, че след освобождаването от ареста ищцата е била видимо притеснена, загубила съня си, имала кошмари, пиела лекарства за успокоение, изпитвала страх при вида на полицейска кола. Въз основа на горното съдът намира, че е доказана и втората

предпоставка за успешно провеждане на иска по чл.1, ал.1 ЗОДОВ - ищцата е претърпяла посочените по-горе неимуществени вреди, които подлежат на обезщетяване.

Пряка и непосредствена връзка между постановения незаконосъобразен административен акт и настъпилата вреда е налице когато увреденото лице не би претърпяло вредите, ако не бе незаконосъобразния административен акт. Преки са вредите, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат. Преживяното негативно състояние на психиката на ищцата, засягането на нейното емоционално равновесие, страхът и липсата на сън следствие преживения стрес, са пряк и непосредствен резултат от незаконосъобразната заповед за задържане.

С оглед горното съдът намира, че са налице всички елементи от сложния фактически състав на отговорността за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и искът се явява доказан по основание.

Материалноправно легитимиран в съответствие с нормата на чл. 205 АПК е именно ответникът по иска - Столичната дирекция на вътрешните работи в качеството ѝ на юридическо лице (чл. 37, ал. 2 ЗМВР), в чиято структура се намира длъжностното лице, издало незаконосъобразния административен акт.

Относно размера на претенцията.

Държавата отговаря за вредите, причинени от актове, действия и бездействия на нейни административни органи и длъжностни лица, като отговорността обхваща всички вреди - пряка и непосредствена последица от увреждането – както имуществени, така и неимуществени. Неимуществените вреди, претърпени от ищцата, подлежат на репарирание по критерия на чл. 52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) - по справедливост. Съгласно трайно установената съдебна практика, понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства, които следва да се вземат предвид от съда при определяне на обезщетението за неимуществени вреди. Такива обстоятелства са вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, съпоставени със състоянието на ищеца преди него. Неимуществените вреди са конкретно определими и присъденото парично обезщетение за тях следва да съответства на необходимостта за преодоляването им, следва да е достатъчно по размер за репарирането им - в съответствие с общоприетия критерий за справедливост и с оглед особеностите на конкретния случай, като същевременно обезщетението не следва да бъде и източник на обогатяване за пострадалия, тоест не следва да надвишава този достатъчен и справедлив размер, необходим за обезщетяването на конкретно претърпените неимуществени вреди. Спазването на принципа на справедливостта като законово въведен критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, изисква размерът на обезщетението за претърпени неимуществени вреди да бъде определен от съда с оглед на всички установени по делото факти и обстоятелства, касаещи начина, по който незаконосъобразната административна дейност се е отразила на увреденото лице. Отчитайки посочените по-горе обстоятелства, характера и интензитета на породените страдания и негативни преживявания, на ищцата следва да се присъди обезщетение по справедливост, в размер на 800 лева, който най-точно и съответно ще възмезди претърпените от нея неимуществени вреди от незаконното задържане. За тази сума предявеният иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за неимуществени

вреди е основателен и доказан и като такъв следва да бъде уважен, а за разликата до пълния предявен размер от 1 000 лева, следва да се отхвърли като неоснователен и недоказан.

Посочената сума от 800 лева следва да се присъди заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от 28.12.2019 г.(момента на отмяна на незаконосъобразния административен акт) до окончателното изплащане на задължението по аргумент от т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС, постановено по тълк. д. № 3 / 2004 г. на ОСГК, като за периода от 22.08.2019 г. до 27.12.2019 г. искът за заплащане на обезщетение в размер на законната лихва върху присъденото обезщетение за претърпени неимуществени вреди, като неоснователен, следва да бъде оставен без уважение.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. Страните не са представили списък на разноските по чл. 80 ГПК, но това обстоятелство не освобождава съда от задължението по чл. 81 ГПК, а единствено ги лишава от правото да искат изменение на решението в частта на разноските.

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски - в общ размер на 410 лева, в т.ч. 10,00 лева – дължима и заплатена държавна такса, подлежаща на възстановяване в пълен размер предвид нормата на чл. 10, ал. 3, изр. 1 ЗОДОВ/ и 400 лева - адвокатско възнаграждение съразмерно на уважената част от иска (при заплатено от ищеца адвокатско възнаграждение в размер на 500 лева съобразно приложения договор за правна защита и съдействие № 907098 / 28.09.2020г. С оглед характера на исковото производство и процесуалната активност на пълномощника на ищцата съдът намира възражението на ответника за прекомерност на адвокатския хонорар за неоснователно.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ, на ответника СДВР, се дължи възнаграждение по осъществената юрисконсултска защита. Изчислено съгласно правилото на чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, при съобразяване на фактичката и правна сложност на делото, съразмерно с отхвърлената част от предявения иск това възнаграждение следва да бъде в размер на 40 лв.

Така мотивиран съдът

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи при МВР да заплати на Н. К. Р., [ЕГН], [населено място], ул. „Н. К.-Ч.“ № 30 обезщетение за претърпени неимуществени вреди, настъпили в резултат на незаконосъобразен административен акт - заповед рег. № УРИ-228 зз- 1342/22.08.2019 г., с правно основание чл. 72,ал.1,т.1 ЗМВР, издадена от П. А. А., на длъжност „младши инспектор – полицаи в ООР сектор „Охранителна полиция“ при 04-то РУ-СДВР, в размер на 800 (осемстотин) лева, като отхвърля иска за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени от незаконни действия на длъжностни лица на ответника и за пълния претендиран размер от 1000 лева като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи при МВР да заплати на Н. К. Р.,

[ЕГН], [населено място], ул. „Н. К.-Ч.“ № 30, обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от 800 лева (обезщетение за претърпени неимуществени вреди по предходния абзац), считано от 28.12.2019 г. до окончателното изплащане на задължението, като за периода от 22.08.2019 г. до 27.12.2019 г. и върху главницата за разликата до пълния предявен размер от 1000 лева отхвърля иска за заплащане на обезщетение за забава, в размер на законната лихва като неоснователен.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи при МВР да заплати на Н. К. Р., [ЕГН], [населено място], ул. „Н. К.-Ч.“ № 30 сумата от 410 /четиристотин/лева - *разноски* по делото.

ОСЪЖДА Н. К. Р., ЕГН: [ЕГН], [населено място], ул. „Н. К.-Ч.“ № 30 да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи при МВР юрисконсултско възнаграждение в размер на 40 /четиридесет/лева.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на Република България в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от същото.

СЪДИЯ: